

Силабус курсу
Фіскальне адміністрування

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа та страхування
Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Рік навчання: 3, Семестр: 6

Кількість кредитів: 6 Мова викладання: українська

Керівник курсу
ІІІ к.е.н., доцент **Поляк-Свергун Мар'яна Миколаївна**

Контактна інформація

eva_svergun@ukr.net , +380976361664

Опис дисципліни

Курс «Фіскальне адміністрування» охоплює теоретичні засади та практичні основи щодо фіскального адміністрування у сфері державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, банківської системи та страхування.

Дисципліна «Фіскальне адміністрування» вивчається на завершальному етапі підготовки бакалаврів з метою оволодіння методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій щодо мобілізації коштів до бюджетів усіх рівнів: обліку платників податків, здійснення камерального та документального контролю, забезпечення надходжень на добровільній основі та методами примусового впливу, розширення бази оподаткування, здійснення митного контролю та митного оформлення суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Структура курсу

Години (лек./прак.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фіскального адміністрування: підходи до ефективного управління	Розуміти суть фіскального адміністрування. Ознайомитись із методичними питаннями фіскального адміністрування, світовим досвідом та сучасним станом фіскального адміністрування в Україні	Тестові завдання, питання

2/2	Тема 2. Взаємодія контролюючих органів із платниками податків. Облік платників податків	Знати порядок реєстрації платників податків, а також ознайомитись з їхніми правами та обов'язками. Розуміти необхідність збалансування прав платників податків та повноважень контролюючих органів. Засвоїти наявність проблеми та перспективи розширення прав платників податків в Україні. Ознайомитись із організацією роботи фіскальних органів	Тестові завдання, питання
-----	---	---	---------------------------

		стосовно мотивації законопослушності платників податків.	
4/4	Тема 3. Процес визначення суми податкових та/або грошових зобов'язань платника податків.	Ознайомитись із способами визначення податкових зобов'язань, їх перевагами та недоліками. Вивчити непрямі методи визначення податкових зобов'язань на основі позитивного світового досвіду. Розуміти суть процедури оскарження рішень контролюючих органів. Володіти основними термінами сплати податкового зобов'язання.	Тестові завдання, питання
2/2	Тема 4. Система приймання, обробки та контролю податкової звітності	Ознайомитись із видами податкових декларації та розрахунків, а також із порядком їх складення та подання Терміни подання податкових декларацій.	Тестові завдання, питання
2/2	Тема 5. Процес погашення податкового боргу платниками податків: основні аспекти та механізми.	Знати основні класифікаційні ознаки податкового боргу. Розуміти ключові джерела сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу платника податків. Ознайомитись із порядок реєстрації податкової застави. Знати основні способи та методи погашення податкового боргу, а також порядок їх застосування	Тестові завдання, питання, практичні завдання
4/4	Тема 6. Податковий контроль	Розуміти необхідність, зміст та способи здійснення податкового контролю. Знати механізм здійснення податкових перевірок в системі методів контролю.	Тестові завдання, питання
2/2	Тема 7. Відповідальність за податкові правопорушення	Знати види та розміри штрафних санкції за порушення законодавства про оподаткування в механізмі регулювання законопослушності платників податків. Розуміти порядок застосування штрафних (фінансових) санкцій.	Тестові завдання, питання

4/4	Тема 8. Адміністрування податкових і митних ризиків	Освоїти концептуальні основи теорії ризику та ризикоутворюючі фактори фіскального простору держави. Розуміти ризики у податковій та державній митній справі: змістовне наповнення та необхідність аналізу і управління ними. Знати вплив податкових правопорушень на формування категорій податкових ризиків.	Тестові завдання, питання
2/2	9. Митний контроль	Розуміти сутність та економічний зміст митного контролю. Знати принципи і функції митного контролю. Ознайомитись із технологією митного контролю. Знати концептуальні положення здійснення митного контролю. Ознайомитись із митними процедурами у контексті забезпечення дотримання вимог митного і податкового законодавства.	Тестові завдання, питання
4/4	10. Адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	Знати порядок здійснення обліку платників єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Ознайомитись із порядком подання та формування звітності із єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.	Тестові завдання, питання
2/2	11. Фіскальні делікти: зміст та методи протидії	Розуміти суть та масштаби ухилення від оподаткування. Ознайомитись із причини ухилення від сплати податків та інших обов'язкових платежів. Розрізняти механізми ухилення від оподаткування та уникнення оподаткування. Знати механізм оптимізації податків. Дослідити напрями протидії неправомірному застосуванню податкових пільг та митних преференцій.	Тестові завдання, питання

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Азарян А. М. Управління фіскальною політикою: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 315 с.
2. Бондарук Т. Г. Основи податкового адміністрування: навчальний посібник. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2018. 290 с.
3. Бондаренко В. П. Фіскальне адміністрування в умовах цифровізації. URL: <http://www.example.com> (дата доступу: 10.09.2024)
4. Гончаренко Л. Ю. Аналіз ефективності фіскального адміністрування в Україні. *Вісник економіки і права*. 2019. № 5. С. 67-74.
5. Дутова Н.В., Лесік Є.С. Оподаткування доходів фізичних осіб в Україні: проблеми та вдосконалення на базі досвіду зарубіжних країн. *Економіка і організація управління*. 2019. Вип. 1. С. 43-52.
6. Демченко М. В. Фіскальне адміністрування і бюджетна політика: навчальний посібник / М. В. Демченко. – Харків: ХНЕУ, 2017. – 276 с.
7. Іванченко П. І. Оптимізація фіскальної політики в умовах. *Фінансове право*. 2019. № 4. С. 12–20.

8. Іванова Н. А. Новітні підходи до фіскального адміністрування. *Фінансовий огляд*. 2021. № 2. С. 78-89.
9. Куба О.В., Горбенко Я.О. Оподаткування доходів фізичних осіб: закордонний та вітчизняний досвід. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Вип. 22. С. 931- 935.
10. Коваленко В. В. Роль податкових органів у системі фіскального адміністрування. *Вісник економіки*. 2017. № 3. С. 56–63.
11. Коваль О. І. Фіскальне адміністрування: теорія та практика. Київ: Наукова думка, 2018. 320 с.
12. Кравченко О. І. Оптимізація фіскального адміністрування: теорія та практика. *Вісник економіки і права*. 2019. № 3. С. 44-53.
13. Мельник В. І. Основи фіскального контролю: навчальний посібник. Львів: Видавничий дім, 2019. 250 с.
14. Михайлова І. В. Тенденції розвитку фіскального адміністрування в умовах цифровізації. *Фінансові дослідження*. 2018. № 4. С. 89-98
15. Олійник О. А. Сучасні тенденції в адмініструванні податків. *Економіка і держава*. 2020. № 6. С. 45–51.
16. Проноза П. В. Динаміка податкового боргу і напрями удосконалення податкового адміністрування в Україні. *Економіка та держава*. 2018. № 5. С. 4 – 9
17. Петренко М. С. Проблеми фіскального адміністрування в Україні. *Економічний журнал*. 2020. № 3, С. 45-56.
18. Поляк-Свергун М.М. Проблематика формування та здійснення фіскальної політики. Збірник наукових матеріалів LXXIX міжнародної науково-практичної - інтернет конференції «Актуальні питання розвитку науки та техніки» 2022. С. 129-131.
19. Поляк-Свергун М.М. Сучасний бізнес: управління та оподаткування. Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти: матеріали IV міжнародної науково-практичної - інтернет конференції 2022. С. 135-137 .
20. Поляк-Свергун М.М. Особливості оподаткування у період воєнного стану на території України. *Грааль науки. Міжнародний науковий журнал*. 2022. С. 114-118
21. Поляк-Свергун М.М. Особливості сплати банками непрямих податків Міжнародної наукової та теоретичної конференції (Том 1), 10 червня 2022 року. С. 47-50.
22. Поляк-Свергун М.М. Діяльність Міністерства фінансів України та НБУ в сфері підтримання економічного зростання. XX Міжнародна науково-практична конференція молодих вчених. *Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації*. Тернопіль, 2023. С. 532-535.
23. Поляк-Свергун М.М. Діджиталізація та фінансові технології фіскального адміністрування в умовах воєнного стану. *«Успіхи і досягнення у науці»* 2024. № 3(3) 2024. Том 2. С.194-208.
24. Романюк Н. В. Фіскальне адміністрування: теорія та практика : монографія. Київ : Економіка, 2018. 256 с.
25. Соколов В. Д. Податкове адміністрування: навчальний посібник. Львів : Світ, 2019. 320 с.
26. Сидоренко В. П. Сучасні тенденції в фіскальному адмініструванні: досвід Європейських країн. *Журнал економічної науки*. 2020. № 5. С. 78-89.
27. Трансформаційні процеси у податковій системі України: монографія. Одеса : Атлант, 2018. 382 с.
28. Тимошенко Л. Г. Вплив глобалізації на фіскальну політику держави. *Фінансовий огляд*. 2021. № 1, С. 12-22.

29. Угрин В., Бондаренко Є., Шевчук А. Ефективність роботи митних органів України в умовах воєнного стану . *Економічний аналіз*. 2022. Том 32. № 3. С. 171-182
30. Управлінські інформаційні системи в обліку та оподаткуванні: навч. посіб. Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. 287 с.
31. Шевченко І. В. Податкове право України: теорія і практика. Харків: Право, 2021. 400 с.
32. Шуневич А.С. Фіскальна ефективність акцизного податку як складова оптимізації системи непрямих оподаткування. *Облік і фінанси*. 2020. № 4. С. 82-88.
33. Seligman E.R.A. The income tax: a study of the history, theory, and practice of income taxation at home and abroad. The Lawbook Exchange, Ltd., 1914 URL: <https://goo.gl/bUJuAfa>
34. Taxation Reforms Database. European Commission, Economic and Financial Affairs, Economic databases and indicators. Access mode: http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/taxation_reforms_database/index_en.htm
35. Romanyuta E. Systematization of tax strategies for shadow economy prevention under conditions of globalization. *EUREKA: Social and Humanities*. 2017. Volume 4 (10). P. 44-51.
36. Tymchenko O., Sybirianska Yu., Abramova A. The approach to tax debtors` segmentation. *Икономически изследвания. Economic Studies*. 2019. V. 28. Issue 5. P. 103–119. URL : <https://ideas.repec.org/a/bas/econst/y2019i5p103-119.html>
37. J. Martinez-Vazquez1, E. Sanz-Arcega. Can Pre- populated Tax Returns Enhance Tax Compliance? The Effects of the Spanish Renta Web Initiative from a Sociology of Taxation Perspective, 2020. 38 с.
38. M. Estevão. Why tax administrations are embracing digital transformation. 2021. URL: <https://blogs.worldbank.org/voices/why-tax-administrations-are-embracing-digitaltransformation>
39. OECD Tax Challenges Arising from Digitalisation – Interim Report. 2018. URL: <https://www.oecd.org/ctp/tax-challenges-arising-from-digitalisation-interim-report9789264293083-en.htm>

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Фіскальне адміністрування» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; аргументованість наукової дискусії; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Фіскальне адміністрування» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПЗ, враховуючи поточне опитування)	Заліковий модуль 4 (екзамен)
20%	20%	20%	40%
Опитування під час заняття (теми 1–5) – 10 балів за тему – макс. 50 балів. Модульна робота – макс. 50 балів.	Опитування під час заняття (теми 6–11) – 5 балів за тему – макс. 30 балів. Модульна робота – макс. 70 балів.	Підготовка КПЗ – макс. 40 балів. Захист КПЗ – макс. 40 балів. Виконання завдань під час тренінгу – макс. 20 балів.	Тестові завдання (10 тестів по 2 бали за тест) – макс. 20 балів. Задачі (2 задачі) – по 30 балів, макс. 60 балів. Теоретичне питання – макс. 20 балів.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно обов'язковим з повторним курсом)